

begära tillstånd. Jag blef genast ängslig när jag fick Ditt bref. Emellertid tror jag ej, att Du derpå lider. Din annonce kom lika tidigt ut som de andras. Skulle jag hafva velat råda något, hade det varit, att ej gifva ut något profnummer, såsom hos oss obrukligt. Och ett sådant Profnummer skall vara märkligt, *för att öfverträffa Ditt eget namn i fides*. Emellertid tros allmänt att Du skall få mycket Prenumeranter. Glöm dock ej, att Du efter våra vanor ej kan för i början på Mars något så när veta huru många olika Du kan vänta. Till slutet af Januarii räknar man att hälften knappt inkommit.

10 Tack för exemplaret; men som jag hör till en liten tidningseurs; får jag läsa Saima eljest. Skänk mig derföre exemplaret vid årets slut och det häftadt, så är det mig välkomnare. Eljest tappas blad deraf bort och ett exemplar förstörs onödigtvis istället för att det sedan kan paradera på min hylla.

Dina räntor i Civil Statens Cassa har jag sjelf liquiderat och förvarar qvittercerne emedan det vore onödigt att skicka dem till Kuopio. Lån à 6 procent förvandlas ej till 5 procent utan ny skuldsedel och vidfogad ansökning om omsättning. 5 procent Lån gifvas helst mot inteckning. En stor mängd ansökningar hafva tillströmmat.

20 Åt Sirelius föreslår jag *ingenting*. Sjelf torde Han, lika litet som jag, kunna göra sig begrepp om att något sådant fallit Dig inn. Jag skulle sjelf gerna skrivit ansökningen, men jag är en fuskare i afskrift och kan aldrig skriva på stämpladt papper utan att förderfva ett ark.

Jannes läsning vidtager den 15 Januarii och Han har nu från Aminoff uppdrag i Gamla Geographien och nya Geographien etc. Tack emellertid för bjudningen. Emil är illa sjuk. Slår det sig till vatten i hjernan, så ser det betänkligt ut.

30 För öfrigt absolut intet nytt. Jag skriver nu rent en vorläufiger Notis på franska om solens två sidor. Till Nyåret får den vandra af.

Godt courage och litet vatten i Saima för nästa år önskar

Din
tillgifne vän
J. J. Nervander

Hfors d. 22 Dec. 1843

40

120 J. V. SNELLMAN – F. COLLAN 27.XII 1843
HUB, Coll. 37

Käraste Broder!

Länge nog har jag dröjt att besvara Ditt kärkomna bref och tacka Dig för det besvär Du nedlagt på mitt dokumenterande såsom försvarligt god Kristen och till äktenskap ledig – hvilken sednare punkt dock icke torde komma att lända mig till fromma. Hvad affären vidare angår, så ber jag Dig vara god och fortsätta med des(s) handhafvande, i det Du uppgifver den omkostnad Du för de(n)samma haft. Du har ju affärer med Bergstedt? Kanske kunde min liquud ske till honom?

50 Sedan kunne vi lemna dessa res severas, öfvergående till småsaker-na, vårt skriftställereri. Dock äfven häri har jag (***) tacka Dig: 1:o för införandet af min Anmälan 2:o för hvarje(handa) extra puffar, 3:o för

Ditt försvar för Maanmieh(en) Ystäväs renlärighet, i (***) den och Saima, de tu, äro ett, och säkert förmodan att så förhåller sig föränledt Helsingfors Tidningars farhågor. Om denna slägtskap tor(de) dock vara bäst att tillsvidare tiga. Förunderligen glädjande har det varit mig att finna, huru käckt Du går på med Ungrare och Irländare, och har jag svårt att förstå, huru Din censur, Din tankans tullsnok och hallstämplare, vetandets blodsugare – ville jag säga – låtit allt detta passera. Men det tyckes verkligen äfven på Svenska Biets åtskilliga spalter – ehuru få de äro – synnerligast Tidningsrevyn, som om man ansåge oss mera härdade mot pestsmitta än förr. Ja vederbörande synas vara alldeles hufvudkösa. Att kasta ibland oss en sådan brand som Svenska Biet. Att dertill låta Dig hålla Panegyriker öfver de förtrycktas vanvördiga bemödanden – att i all ödmjukhet passa – det måste inom sex månader göra oss till sansculotter.

10

Låt det nu icke bedröfva Dig, att Saima ser litet skral ut både ut och invärtes. Till det förra finnes orsaken i Bokbindarens kniv och våra för den gången dåliga mellanslag. Dumheten bestod i att sprida lunsan, sådan hon var. Innehållet lider hufvudsakligen af den onödigtvis långdragna ingressen, hvaraf en spalt utgår för Prenumeranter, och af mitt öfverdåd med Rättfällan. Men något måste skrivas i historie-väg, som icke tarfvade fortsättning. Jag vet ej på hvad jag skall våga hoppas i Prenumerantväg. Under 500:de ser jag mig ej i stånd att utvidga bladet, det jag dock gerna önskade.

20

En hufvudsak blir mig Finska språket i litteraturen. Jag vet, att detta är, hvad som äfven synnerligen ligger Dig om hjertat. För oss båda finnes dock i det hänseende göra nog. Att säga den Svensk-läsande publiken, att den består af odugliga lymlar, har jag ansett för det första, ångrande blott, att jag släppte den för lätt. Blir folket argt, så är spelet half vunnet. Den som låter trycksvärta förarga sig har säkert ondt samvete, och detta är en påle i köttet. Kan Du positivt verka – såsom Du det tillförene gjordt – så hoppas jag, att mitt negativa förfarande icke skall skada. Får jag Saima större, så skall jag hederligen betala för öfversättning af spritt moderna noveller till Finskan, införa dem och sålunda söka sekundera Dig i det positiva. Räkna dem bland våra lärde – utom studentkörna – som ega en till verksamhet beredd håg för Finskan, och Du skall säkert förvånas öfver deras fåtalighet – ifall Du icke räknar stora ord, hvilka som Du vet icke fastna i halsen.

30

(Kan Du genom tredje man uppmuntra Topelius, som redan en gång sagt något om Fennomani, att taga sig saken an på tvären, så skulle derigenom diskussionen kunna få något lif. Jag skall stimulera honom dertill genom anmärkningar vid hans tal i Joukkahainen, bemödande mig att visa, det Svenska populationens grannskap öfverallt gjort Finnarne till galgkandidater.) Detta slank in i Parenthes. Jag ville säga: i vår generation finnes ringa kärlek för Finskan. Den kan af en och annan drifvas såsom litterär kuriositet och åtskilliga perukstockar, odugliga till annat, kunna upphäfva sig till Gudsgruffliga protektorer – i knutarne, ty blottställa sig i (***) tryckta rader våga de icke. Detta duger till intet. Ifvern, den fosterländska var vida större före i synnerhet under och efter Porthan. Men äfven detta var ett mode. Med Lönnroth står och faller nu hela den redan tvinande Finska Societeteten. – Hos mängden af de bildade måste intresse finnas. Detta är och blir hufvudsak. Hos dem väckes detta endast af ett till tiden hörande innehåll i Finsk drägt. Kalevala och Kanteletar köpa få; än färre läsa dem. Den förra är också genom sitt språk och till en del genom sitt tråkiga innehåll oläslig. Att den sednare har sköna saker i

40

50

massa, det inse de först genom allmänna skriket, såsom i all fråga om
 skön konst. Men gif dem det moderna. Den nya formen skall göra
 detta ännu mer pikant. Mesdames Muschpusk, Fån kutta^{***} & svans
 skola göra början och hela resten följa med. Det blir också mode.
 Men oändligen är vunnet genom att dock en vexling funnit man icke
 hoppas på en tid, då de båda litteraturerna i den ena eller andra
 branchen förmå täfla till sitt innehåll, så är hela försöket fåfångt. En
 sådan täflan må sedan uppehålla modet, åtminstone smaken. Våra
 krafter äro ännu oförsökta. Men att vi in præsentia äro stora suddare,
 10 det måste vi lära erkänna, icke beundrande de *danka* glans, som just
 jemnt visa vår *makothet*. N. B. Språket bör för nämnda försök
 ligga midt emellan kyrkan och köket, så att det må förstås utan
 Grammatik och Lexicon, späckadt dessutom med så många fremman-
 de (Svenska och Franska) glosor, att köksan och fähusbjörnen icke
 kunna dela frökens njutningar – i den vägen. Svenska har läsits långt
 förrän kritiken öfvade sig på språket – likaså öfver allt. Våra finnar
 Lönnrot, Ingman &c. gifva språkprof. Men dessa äro för skriftställa-
 rens gräl, ej för allmänheten. Dåligt måste ock vara med original-
 20 produktion pro tempore. Derföre öfversättning – moderna, ej antika;
 ty antiquiteten har blifvit gammal och utsliten.

Vill Du åt detta håll stå mig bi, så vore mig vår fred en glädje. Men
 de »skräddarmamsellerna, dem skall Du klå» – om de äro det värda
 att vidröras. Lef Vål!

Vän och Broder
 Snellman.

Kuopio den 27:de December 1843.

30 P. S. Bergstedt är med de sina till Idensalmi. Alla mina kamerater äro
 likaså bortresta. Är det Du eller Din broder Clas eller ingendera, som
 tänker på Gymnasium. Halsa vänner och bekanta.